

Nr 378, utskrivet v 43 2022

Kära läsare!

Som ni nog har förstått har bäst-före-datum passerat för Svar Igår och jag har funderat mycket på hur det skall bli i framtiden. Till all lycka har jag nu fått stöd av Anja Rosdahl som kommer att medverka. Anja är överläkare på infektionskliniken i Örebro och har i 10 års tid haft övergripande ansvar för klinikens vaccinationer. Hon är också med i Svenska Infektionsläkarföreningens vaccin-grupp och har sedan ett år tillbaka förtjänstfullt läst och kommenterat alla Svar Igår-utskick. Så nu förblir allt som vanligt nästa år!

Lite mer plats för allmän information i detta nummer. Först ut med kikhosta till gravida där Folkhälsan nu sent omsider rekommenderar att man ger skydd i andra och tredje trimestern, se: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/rekommendation-om-vaccination-mot-kikhosta-for-gravida/>

Och så sägs också att gravida nu kan få vaccin mot influensa från och med vecka 12. Tillägg: Vaccin mot pertussis kan i mitt tycke ges samtidigt som vaccin mot influensa och/eller covid-19.

Att alla som fyllt 65 år skall ta dos 5 av covidvacciner vet ni säkert och det är lätt att tacka ja nu när den senaste vaccinvarianten används i Sverige. Som lök på laxen tillåts samtidig vaccination med standardinfluensa eller pneumokockvacciner. Men enligt Stockholms rekommendationer bara två olika vacciner samtidigt.

Ett glädjande positivt besked kommer från EMA (Europeiska Läkemedelsmyndigheten) som ser positivt på ett levande försvagat vaccin mot alla fyra serotyper av dengue från Takeda. Sannolikt finns vaccinet att tillgå i Sverige någon gång nästa år.

Fråga: Undrar över ev åtgärd eller vad man ska tänka på om det blivit för kort intervall = mindre än 4 veckor mellan vaccination med levande vaccin?

Svar: Inget att göra åt - det blir som det blir och behövs det absolut ett kortare intervall så kan man korta.

Fråga: Vi har bokat in en flicka född 220518 för BCG-vaccination idag, vi brukar vaccinera barn från 6 månader, det är väl OK för en 4,5 månaders baby? De ska flytta till Sri Lanka för minst 6 mån. Vi tänkte också föreslå Ixiaro. Vad säger expertisen?

Svar: Ja, så kan man göra.

Fråga: En liten kille snart 3 år med diagnosen Downs syndrom ska med familjen till Kenya (Nairobi, Masai Mara, Narok 2 nätter) och sedan bada och sola längs Mombasakusten. Kan jag ge honom Stamaril och Malastad som malaria-profylax för Narok och Mombasa?

Svar: Ja, men gula febern-vaccin bara för Masai Mara så skippar man den platsen behövs inte detta...

Fråga: Jag har en 69-årig kvinna som skall åka på följande resa: "Resan kommer besöka Puerto Maldonado, en stad nära Bolivia. Vi kommer bo på lodge där och göra utflykter i djungeln. Vi kommer besöka Cusco och Machu Picchu på guidad rundtur en dag och på egen hand ännu en dag. Vi kommer besöka Puno vid Titicacasjön och där åka båt till öar på den sjön". Vad jag förstår skall de ju inte vara i malariaområde men vad anser du om gula febern-vaccin?

Svar: Eftersom hon skulle vara två dygn i Puerto Maldonado som är riskområde för gula febern så rekommenderar jag vaccin.

Fråga: Att ge covid-vaccin samtidigt som andra vacciner, har ni hört om de lättat något på

det? T ex TBE? På FoHM:s hemsida är den inte ändrad.

Svar: Tyvärr har jag inget nytt (dock se ingressen). Som du vet är det flera länder som inte har med denna begränsning...

Fråga: Kvinna född 1952, jag har frågor gällande komplettering av hepatitvaccin. Hon ska resa till Nepal nu i vår 2023, har Havrix x 2 1440 (?) 1997+1998 = 30-årigt skydd? Engerix x 2 givna 2003 dec + 2004 jan. Räcker det att komplettera med en dos Engerix och anse att hon har livslångt skydd efter detta? Oklart om påfyllnad med tetanus, kan fått vaccin i samband med kattbett i Thailand 2016. Fick rabiesvaccin både där och i Sverige. Anser du att det är klokt att fylla på det ändå inför Nepal-resan?

Svar: Ge en dos Engerix. Vårt stelkramps-vaccin är utmärkt och skyddet efter barndoserna är längre än de 20 år Folkhälsan har som gräns. Men vill hon ha eftersom hon är osäker så ge - det är enklast.

Fråga: En man född -50 och en man född 2003 skall vaccineras inför resa till Kenya, Tanzania och Zanzibar. De reser om en månad och blir borta i totalt 2 veckor. De ska besöka en annan svensk där, som arbetar för att stötta minoriteter och funktionshindrade. De kommer att besöka lokalbefolkning. I Tanzania skall de utöver Dar es-Salaam bl a annat vistas i Bagamoyo 75 km norr om Dar es-Salaam samt i Morogoro i östra Tanzania. I Kenya: Nairobi samt Lake Magadi, 2 h sydväst om Nairobi. Jag tänkte ge den yngre Stamaril, Twinrix, Dukoral och malariapfylax samt reseråd. Den äldre: Boostrix Polio, Havrix (hans eget val), Dukoral, malariapfylax och reseråd. Blev lite fundersam på Stamaril till honom, med tanke på att han är över 70 år. Bedöms risken för gula febern hög, så att han ska ta Stamaril eller bör han förses med intyg om att han ej ska vaccineras? Skulle du även rekommendera att de tog Vivotif?

Svar: Stamaril till båda p g a juridiken vid gränspassage + teoretisk risk för gula febern vid utflykten i Kenya. Annars håller jag med.

Svar på förra månadens fall:

"Fråga: Gällande påfyllnadsdos tetanus/difteri/kikhosta: Många länder har kortare

intervall på enbart 10 år för påfyllnadsdos. Jag har nu en kvinna på 24 år som ska resa till Sydafrika och enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer är det först när denna person fyller 30 år vi ska rekommendera på-fyllnadsdos? Hon hade givetvis hört kompisar som fyllt på sitt skydd redan för något år sedan p g a studier i USA (de har ibland krav att det ska fyllas på efter 10 år). Hur förklara skillnaden?"

Svar: Du har rätt i att intervall varierar mellan länder. Vår nationella rekommendation räcker utmärkt för tetanus och difteri men är för kort för kikhosta. Men kikhosta är inget stort problem för icke gravida vuxna och har inte lett till en rekommendation om kortare intervall i Sverige.

Månadens fall:

Fråga: Kan man byta fritt mellan FSME och Encepur under grundvaccination, dvs redan vid dos 2? Bättre vid dos 3? Aldrig OK? Rest-situation just nu enligt våra apotekare.